

Slovenski dom

Ste. 27

Z ilustrirano prilogo „Teden v slikah“

Leto II.

Ruždi Aras potuje iz Milana v Belgrad

Milan, 4. febr. AA. Prvi razgovori med grofom Ciano in turškim zunanjim ministrom Ruždijem Arasom so trajali dve uri. Razgovor se je začel ob 10.30 v palači del Governo, prisostvoval mu je pa samo turški poslanik Arikital. Izvedencev pri razgovoru ni bilo. Drugi politični sestanek med obema zunanjima ministroma je bil popoldne ob 17. — Uradno poročilo o teh razgovorih je izšlo šele zvečer in ima političen pomen. To je, kakor vse kaže, hkratu tudi edini dokument o milanskem sestanku, ker ni bilo na programu podpisa nobenega dogovora. Popoldanska izmenjava misli je potekla zelo pristržno in je bila splošnega značaja. Ta izmenjava misli nanaša, kakor kaže, tudi na italijansko-turško razmerje v okviru obstoječega stanja na sredozemlju.

Ob 13.30 je grof Ciano priredil v enem izmed večjih milanskih hotelov kosilo na čast Ruždiju Arasu. Na kosilu so bili člani turške in italijanske delegacije, turški poslanik v Rimu in osebe tur-

škega poslanstva ter prefekt in več uglednih osebnosti iz Milana.

Milan, 4. febr. o. Uradno poročilo o sestanku med italijanskim in turškim zunanjim ministrom se omejuje na ugotovitve, da oba ministra nista imela pri tem sestanku poročati ničesar novega, marveč pogovorila sta se o tem, kako bi se stvarno izvajale stare pogodbe in dogovori.

Italijansko-turška pogodba iz leta 1928, ki sta jo sklenila Ruždi Aras in Mussolini, bo služila za podlago, da postanejo odnosi med Italijo in Turčijo pristržni. Italija in Turčija imata veliko skupnih vprašanj, tako glede Dardanelske ožine in prometa skozi Dardanele, kakor glede položaja na Sredozemskem morju. Sestanek v Milanu je pokazal, da je ta vprašanja mogoče rešiti sporazumno in da ni nobenega razloga za kake spore. Italijanska utrjevalna dela na Dodekanezu ne pomenijo za Turčijo nobene grožnje. To je priznal turški zunanji min. svojemu italijanskemu tovarišu v Milanu.

Vsi italijanski listi danes obširno razlagajo pomen sestanka v Milanu. Ne pišejo pa dosti o tem, da je razgovor potekal v glavnem okrog možnosti za sodelovanje med Italijo in med državami Balkanskega sporazuma, v katerih imenu je turški zunanji minister tudi govoril. Zdi se, da je tudi v tej stvari prišlo do sporazuma, kajti danes ob 12 odputuje turški zunanji minister iz Milana naravnost v Belgrad, kjer se bo sestel s predsednikom jugoslovanske vlade dr. Stojadinovićem. Temu sestanku pripisujejo veliko važnost za nadaljnje dogodke med Italijo in Balkanom.

Italijanski zunanji minister grof Ciano je odputoval iz Milana sinoči ob 23 in je dospel danes ob 7 jutraj v Rim.

Belgrad, 4. febr. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je sprejel v svojem kabinetu v zunanjem ministertvu italijanskega pooblaščenega ministra in izrednega poslanika na našem dvoru g. Maria Indellia.

Vesti 4. februarja

Proti nevmešavanju v špansko vojno so se izrekli poslanci angleške delavske stranke, ki so se vrnili z obiska v Španiji. Zavzeli so se tudi za to, da bi Anglija dovolila prodajati orožje in strelivo rdeči Španiji.

Dva parnika sta se trčila pred belgijsko obalo. Eden je bil francoski, drugi belgijski. Francoski se je potopil.

Nemčija bo spoštovala holandsko in belgijsko nevtralnost, ne da bi zahtevala od teh držav kakih obveznosti. Tako poročajo francoski listi.

Reka Nil narašča in so pričakovali za nočjo ponoči, da bo voda dosegla najvišje stanje. Če bodo nasipi zdržali to nevarnost, potem se ni bati večje poplave.

Turški proračun za bodoče leto bo za 36 milijonov turških lir večji, kakor pa je bil lanski. Povečanje gre predvsem na račun vojnih dobav.

Vsi predlogi bivše japonske vlade bodo zamjenani z novimi, ki jih bo sedanja vlada predložila zbornici. Gre predvsem za proračunske osnove, v kolikor se tičejo vojske.

Abesinski muslimani so odromali v Meko iz pristanišča Džibuti. To je prvič, odkar se je začela italijansko-abesinska vojna, da so lahko Abesinci potovali v skupini izven mej svoje domovine.

Angleško letalo, ki je nosilo časopise iz Liverpoola v Glasgow, je včeraj izginilo z vsem tovorom in s štirimi potniki. Išče ga 12 vojaških in civilnih letal.

Posojilo za gradnjo novih cest bo razpisala avstrijska vlada. Posojilo bo znašalo 150 milijonov šilingov in se bo obrestovalo po 4%. Del posojila bo šel tudi za pospeševanje poljedelstva.

Prva seja mednarodne zveze bivših bojnikov bo v Berlinu od 15. do 18. februarja. Udeležili se je bodo zastopniki 14 evropskih držav, med njimi tudi Jugoslavije in Italije.

Vojvoda Windsorski je bil prvič v uradni družbi na večerji, ki jo je sinoči priredil angleški poslanik na Dunaju in katere se je udeležil predsednik avstrijske republike Miklas ter številni člani avstrijske vlade in diplomatskega zbora.

Gripa v Angliji je pretekli teden zahtevala 1155 smrtnih žrtev, predzadnji teden pa 1137. Gripa še vedno narašča.

V Moskvi so aretirali komisarja Voronkina, ravnatelja glasovite ječe GPU Lubjanke. Obtožen je, da je imel zveze s Pijatakovim.

20 Italijanov so prijeli v Barceloni baje zaradi tega, ker so špirovali na škodo Katalonije.

Nasedel je angleški nosilec letal »Furious«, in sicer v pristanišču na Malti, kjer je zadnje dni divjal silovit vihar. Škoda zaradi tega je precejšnja.

Lindberg je prišel v Rim in bo iz Rima odletel v Egipt. Razburjenje, ki je nastalo zaradi njega, čes, da je izginil, je bilo najbrž samo reklama, da je svet spet postal pozoren nanj.

34 Puškinovih potomcev živi v Rusiji, tako so ugotovile oblasti zdaj, ko se bliža proslava stoletnice Puškinove smrti. Od teh potomcev jih 7 nosi Puškinovo ime.

Stavka nameščencev pri dvigalih se je začela v Newyorku. Stavka je ujeta tudi predsednika organizacije teh nameščencev tako, da je moral 42 nadstropij peš po stopnicah.

Ameriški zakon o nevtralnosti bo predsedniku republike dal obsežne pravice za primer vojne ter bo zabranil izvoz orožja in streliva ter vseh surovin, ki služijo za vojno. Amerikanski državljani ne bodo smeli več potovati s parniki držav, ki se med seboj vojskujejo.

Obisk švedskega kralja v Belgiji se bo najbrž zaključil z novim političnim sporazumom med Belgijo in Švedsko.

19 milijard frankov za oborožitev Francije predvideva novi francoski obrambni načrt. Tako je povedal v svojem govoru francoski vojni minister Daladier.

Anglija ni priznala katalonske neodvisnosti, kakor nekateri listi v Evropi tolmačijo zadnji obisk angleškega brodirja v Barceloni. Obisk je bil zgolj informativnega značaja.

30 milijard dinarjev je izdala Anglija za svojo oboroževanje v preteklem letu. Četrtnina te vsote je plačala za naročila v tovarnah, ki so že več let zaradi krize stale.

Vesti o uporih v Abesiniji zavračajo italijanski listi kot izmišljotino angleškega levčarskega tiska. Da o uporih ne more biti govora, priča potovanje podkralja Grazianija po vsem osvojenem ozemlju.

Gladovna stavka ameriških delavcev

Washington, 4. febr. o. Havas poroča iz Flinda, da so stavkajoči delavci v Chevroletovih avtomobilskih tovarnah začeli z novo taktiko. Proglasili so namreč gladovno stavko, katero bodo izvajali vsi delavci, ki so zasedli tvornico, in tisti, ki so ostali doma. Zdi se, da bodo s tem korakom prisilili upravo avtomobilske družbe, da se bo začela pogajati glede ureditve spora. Sicer pa je položaj v mestu nespremenjen. Vse vhode v tovarne je zaedelo vojaštvo, ki je razpostavilo strojnico. Včeraj ni prišlo nikjer do sporadov, ker vsi pričakujejo ukrepov osrednje vlade.

Prvi razgovori o vrnitvi nemških kolonij

London, 4. febr. o. Po vesteh iz zunanjega ministristva se prične prvi razgovori med angleškim zunanjim ministrom Edenom in nemškim poslanikom Ribbentropom v petek. Razgovori se bodo nanašali na nemško spomenico, ki razlaga nemško stališče glede vrnitve kolonij, ter nemške zahteve glede tega. Spomenico je v glavnem izdelal kancler Hitler sam. Spomenica do podrobnosti razlaga to vprašanje in navaja vse gospodarske razloge, ki govorijo za to, da mora dobiti kolonije nazaj. Na vprašanje kolonij veže Nemčija tudi omejitvev oboroževanja.

Ker ni moči pričakovati, da bi Anglija odstopila kak kos svojega kolonijalnega ozemlja, je jasno, da bodo Angleži skušali nemške zahteve zadovoljiti drugače. Ni dvoma, da se bo vprašanje nemških kolonij začelo urejevati tako, kakor ho-

čejo Nemci. Ne ve se pa, kdo bo tisti, ki bo moral Nemčiji odstopiti dele svoje posesti.

Angleška vlada je imela včeraj popoldne, kakor ponavadi, svojo sejo, na kateri so se razgovarjali o Hitlerjevem govoru in o vprašanju vrnitve kolonij. Angleška vlada je mnenja, da se tisti deli Hitlerjevega govora, ki razpravljajo o kolonijah, nanašajo posebej na Anglijo.

Sestanek v petek pa pričakujejo po vsej Evropi z velikim zanimanjem. Zdi se, da bo angleška vlada potem, ko bo spoznala nemške zahteve do podrobnosti, stopila v stik s sedmimi prizadetimi državami, ki so si v svetovni vojni razdelile nemška prekomorska posestva. Iz tega je razvidno, da bodo pogajanja o kolonijah trajala precej dolgo, kakor vsaka pogajanja, ki jih vodi Anglija.

Še odmevi Hitlerjevega govora

Pariz, 4. febr. AA. Havas poroča iz Berlina: »Berliner Lokalanzeiger« piše o govoru francoskega zun. ministra Delbosa in pravi med drugim:

G. Delbos je izjavil, da se mu zde besede, izgovorjene na tej strani Rena, iskrene. Priznal je, da se naša nesoglasja ne nanašajo na končne cilje, temveč na metode, s katerimi želimo te cilje doseči. Zdi se pa, da francoski državnik ni zadosti pazljivo prebral govor drž. kanclerja.

Dalje berlinski list zameri g. Delbosu, da se še nadalje drži ženevskih načel in da vztraja pri tem, da je treba Sovjetsko Rusijo uvesti v krog mednarodne skupnosti. Prav tako zameri g. Delbosu lepo gesto, ko je odkril spomenik padlim francoskim vojakom v Châteaurouxu in izkazal pri tej priložnosti čast tudi grobovom nemških vojakov, ki so jih kot ujetnike pokopali v tem francoskem mestu. Glede vsebine ministrovega govora pa pravi veliki nemški list, da je g. Delbos večkrat napadel konkretno in pozitivno vsebino izjav vodje rajha o francosko-nemškem razmerju. Glede načina poudarja list, da vztraja Delbos pri kolektivnosti, izjavlja pa vendarle, da si Francija zelo prizadeva, da omogoči zmanjšanje napetosti in zbliznanje, ki se ji zdi prvi pogoj za sklenitev trajnega in koristnega dogovora, ki ne bi bil proti nikomur naperjen. Listu se zdi, da je bil g. Delbos v tem govoru manj kategoričen, kakor Blum. Baš metoda dvostranskih pogodb, ki jo predlaga Nemčija, poudarja list, ni naperjena proti nikomur. Glede oboroževanja pravi list, da je g. Delbos

priznal obrambni značaj nemškega oboroževanja. Na koncu list izjavlja, da mora med nemškim in francosko-britanskim pojmovanjem obstajati nepremostljiv jez vse dotle, dokler bosta Francija in Velika Britanija brezpogojno zahtevali vključitev Sovjetske Rusije v okvir mednarodnega sodelovanja.

Zveza Slovenije z morjem

Belgrad, 3. februarja. AA. Seja finančnega odbora se je začela danes ob 10 dopoldne. Svoje ekspozice je podal prometni minister dr. Mehmed Spahović; ekspozice obsega 90 strani. Med drugim je minister izjavil:

Minister je najprej dal številčne podatke o izdatkih in dohodkih, ki znašajo pri upravnih ustanovah 239.901.823 din izdatkov in 230.488.623 dinarjev dohodkov. Pri upravi državnih železnic znašajo izdatki 1.898.901.377 din in dohodki pa 2.045.000.000 din. Razlike je torej plus 146.098.623 dinarjev. Pri ravnateljstvu rečne plovbe znašajo izdatki 22.382.165.10 din, dohodki pa 21.388.465.10 dinarjev. Skupni primanjkljaj vsega resora znaša torej 91.370.000 din. Primanjkljaj je večji od primanjkljaja proračunane v letošnjem proračunu po dinarjev 29.741.800 din. Primanjkljaj izhaja v celoti iz izdatkov za gradbe novih železnic, in se

bo pokrilo iz splošnih državnih dohodkov.

Povprečno je v zadnjih treh letih znašal dohodek 1.982.237.933.48 din. V prihodnjem proračunskem letu smemo pričakovati dohodek v znesku 2.045.000.000 din. — Izdatki uprave državnih železnic so narasli za 22.528.977 din. Predlagano povečanje za 12.394.880 din gre za zavarovanje oseba in na rodbinske doklade.

Prihodnje leto bo dodelanih in puščenih v promet 403,7 km novih prog. To znaša v primeri z dosedanjim eksploatacijo po dolžini 4,40% in bo za te proge treba tudi ustrezajoče število osebja.

Položaj v tovarnem prometu je bil ugoden in se je pomanjkanje čutilo le glede zaprtih vagonov za prevoz svežega mesa in glede velikih vagonov. Kot važen pojav velja omeniti, da se je leta 1936 povečal notranji promet zasebnega počasivoznega blaga, ki znaša skoraj 74,25% od celotnega blagovnega prometa. Transzit je padel v preteklem letu za 10,91% zaradi izvajanja sankcij proti Italiji. Zamude vlakov so padle za okoli 50% v primeri z letom 1935. Trčenj je bilo vsega skupaj samo tri nasproti 41 v letu 1929.

Dalje je minister navajal podatke o strojni službi, o nabavi lokomotiv in slično. Splošna oprema naših prog ni izvedena v celoti po zahtevah in potrebah današnjega prometa. V celoti znašajo proračunski izdatki za leto 1937-38 v tem oddelku 208.867.290 din. Osebnih prejemki se povečujejo za 1.342.273 din. Stvarni izdatki (redni) se povečujejo za 417.840 din, izredni pa za 29.112.744 din. Celotni izdatki za leto 1937-38 znašajo 30.872.887 din ali za 17,3% več od celotnih dovoljenih izdatkov za leto 1936-37.

Za zvezo Slovenije s Hrvaščo in za ugodnejši izhod na luko Sušak je nameravana proga Sent Janž-Sevnica, ki se že gradi, in proga Črnomelj-Vrbovsko. Za zvezo vzhodnih krajev države je nameravana proga Kučevo-Donavski most. Z gradbo proge Ustiprača-Foča-Bileća-Niški-Št. Podgorica se pa izpopolni sistem ozkih prog in se dobi tako najkrajša in najugodnejša proga k morju.

Pet milijard dolarjev za boj proti poplavam

Washington, 4. febr. o. Zaradi zadnjih poplav v porečju Mississippija je ameriška vlada izdelala nov načrt za obrambo pred poplavami. Po tem načrtu bodo zgradili nov sistem jezov in nasipov. Načrt vsebuje okrog 100 podrobnih predlogov za varovalna dela v različnih predelih ogroženega ozemlja. Načrt bodo izvršili v 6 letih in bo zbornica za to določila 5 milijard dolarjev.

Predsednik Roosevelt je izdal odlok, po katerem je dovoljeno uvajati v poplavljenе kraje živež, darove in zdravila iz inozemstva brez carine. Teh darov prihaja zlasti iz Kanade ogromno.

Po najnovejših poročilih iz poplavljenih krajev, je reka Ohio spel začela naraščati.

Poročila iz Španije

Salamanca, 4. februarja. AA. (DNB.) Uradno poročilo vrhovnega poveljnika nacionalnih sil pravi, da vlada na fronti severne armade zatise.

Včeraj dopoldne so priplule v Algeciras pri Gibraltarju nacionalistične bojne ladje »Canarias«, »Balears«, »Almirante«, »Cerveras«, »Canovas del Castillo Dato« in »Torpedovka 19«. Nemški oklopni »Admiral Graf Spee« in »Köln« sta pred Algecirasom od pretekle noči. Zdi se, da se je ta koncentracija španskih pomorskih sil v Agecirasu izvršila v zvezi s pripravami za novo ofenzivo proti Malagi, ki se mora začeti konec tega tedna.

Vesti iz Valencije

Valencija, 4. februarja. AA. Havas: Včeraj je bila seja valencijske vlade. Zunanji minister del Vayo je poročal o svojih pogajanjih v inozemstvu.

Letalsko ministristvo in ministristvo mornarice sta objavila naslednje uradno poročilo: Na fronti pri Malagi je pred Narveno naša eskadra letal bombardirala nacionalistično križarko »Canarias«. Križarka je bila večkrat zadeta in je na njej prišlo do eksplozije. Ista eskadra je bombardirala tudi sovražne postojanke pred Marbello. Na aragonski fronti je isto letalstvo bombardiralo tudi postajo v Teruelu in več važnih postojank v mestu samem.

V Valencijo so prišli trije anglikanski škofje. Ti škofje bodo proučevali razmere v pokrajinah, ki so pod oblastjo madridske vlade. Sprejel jih je minister Irujo, ki je katolik in strokovnjak v verskih zadevah in zastopa v vladi Baske.

Norveška zahteva odškodnino

Oslo, 3. februarja. Norveški zunanji minister je pooblastil norveškega odpravnika poslov v Valenciji, da zahteva od španske vlade 400.000 kron odškodnino za škodo, ki jo trpi norveška ladja »Gulnaes«, ker so jo obstreljevali v Sevilji. Zaradi tega obstreljevanja so našli smrt štiri norveški mornarji.

Španski zunanji minister Alvarez del Vajo je odgovoril, da bo španska vlada proučila to zahtevo, čimprej ko bo mogoče.

Bayonne, 4. februarja. AA. (Havas). Včeraj okoli dveh je prišlo do eksplozije na tovarni ladji madridske vlade »Mario Amalio«, ki je bila vsidrana blizu francoskega Bayonna. Na omenjeni ladji je eksplodirala bomba. Škoda je sorazmerno majhna, od posadke pa ni nihče ranjen. Na ladji je bilo natovorjenih več avtomobilov za ambulante; ne vedo pa, kdo je položil bombo.

Vremenska poročila

Ratoče: —4, jasno, 50 cm srenja, drsališče in mala skakalnice uporabna.
Kranjska gora: —5, barometer se dviga, jasno, 40 cm snega, srenj, sankališče uporabno, drsališče tudi.
Pršič-Krnica: —6, jasno, na 110 cm snega 5 cm sreža.
Boh. Bistrica: —3, na 50 cm zmrzneni podlagi srež.
Dom na Korni: —5, na 120 cm zmrznenega snega 4 cm sreža.
Dom na Kravcu: —4, 50 cm zmrznenega snega, smuka ugodna proti Velikemu Zvoku.
Velika Planina: —3, jasno, 90 cm sosedenega snega, severozahodni veter.

Celo nesreče in katastrofe dokazujejo sramotno revščino naše univerze

Požar na ljubljanski Tehniki

Ljubljana, 4. februarja.

Ko je danes jutraj okoli tričetrt na šest št. stilkka Marie na tehnični fakulteti prišla v poslopje fakultete, ji je udaril nasproti že na hodniku hud smrad po dimu. Takoj je zaslutila, da mora nekje tleti ali goreti. Dim je prihajal iz veže, ki je vzdolž predavalnice. Marie je takoj začela po vrsti odpirati vse predavalnice in laboratorije. Približno v sredini je naletela na delovno sobo profesorja Kavčiča. Ko je odprla vrata tega kabineta, ji je udaril nasproti hud puh. Takoj je vedela, da je v tej sobi izbruhnil požar. Stekla je po hodniku in naprej k vratarju Vidmarju ter sta se nato oba vrnila pred delovno sobo prof. Kavčiča. Med tem je prihajala iz kabineta že takšna vročina, da so popokale na oknih veže nekatere šipe. Takoj sta odprla vsa okna in poklicala gasilce.

Velika znanstvena škoda

Ko so gasilci prišli, je bilo v sobi prof. Kavčiča že vse v plamenih. Z vodo so dobesedno potopili vse stene in ves inventar, ki pa je bil spremenjen že v oglje. Delo gasilcev je bilo sicer naporno, ker pa je kabinet zelo ozek, je bilo delo amalu opravljeno. Ko so gasilci odstavili brizgalno cev, se je žele videlo posledice požara: v kabinetu ni ostala cela niti ena reč. Najmanjši drobec je postal žrtev plamenov. V kabinetu je bilo mnogo dragih priprav, med njimi tudi ena analitska tehtnica. Poleg tega so zgorole vse kemikalije, celotna knjižnica diplomskih del, osebna knjižnica g. prof. Kavčiča in sploh ves inventar. Kar je pa najhujše: žrtev plamenov so postali tudi načrti in spisi, na katerih je delal prof. Kavčič več let. Ti se nanašajo predvsem na študij odvisnosti korozivnosti cementa in betona od raznih faktorjev, na preiskavo vpliva hidravličnih dodatkov in porabnosti domače plavžne žilnare za železni portlandski cement. Ti spisi predstavljajo dolgoletni znanstveni napor in delo, ki bi bilo velikega pomena za našo znanost in gospodarstvo, ko bi bilo koutčano.

Vzrok požara

O vzroku požara so različna mnenja, vendar je pa važno to, kar je ugotovila komisija mestnega gasilskega urada: Ko so prišli gasilci v kabinet, je stala na tleh pod mizo popolnoma razbeljena električna peč, oziroma neke vrste ogrejevalec. Po vsej verjetnosti je ostal ta ogrejevalec priklopljen na električni tok, vsled česar se je zelo razbelil in so se zaradi tega vneli leseni predmeti okrog ogrejevalca (pod, miza, itd.)

Naj pride nov požar

Današnji požar je zopet samo člen v verigi okolnosti, ki dokazujejo, kako mizerne razmere vladajo na naši tehnični. Kabinet, ki je danes postal žrtev požara, je sam na sebi pravcata luknja, ki ni služila samo za shranjevanje cele grmade kemikalij, dveh knjižnic in drugih potrebščin, marveč je moral v tej luknji prebivati pri svojem znanstvenem delu cele dneve tudi profesor sam. Tudi ureditev kabineta je ne samo pomankljiva, marveč nemogoča. Saj če upoštevamo, da si je moral g. prof. Kavčič postavljati pod mizo električni ogrejevalec, si lahko predstavljamo, kakšni prostori so to. V neposredni bližini profesorjevega kabineta je tako imenovan »laboratorij«. Naši bralci si pod tem imenom predstavljajo gotovo prostorno, razsvetljeno, zračno in udobno dvorano. Toda, če bi odprli vrata v to »dvorano«, bi ostrmeli. Za vrata bi zagledali brlogu podobno prostor, ki meri kakih 8 do 10 kvad. metrov. In koga bi našli v tem brlogu? Nič več in nič manj kakor 20 (dvajset) slušateljev, ki so drug drugemu napoti, a morajo vendar delati tudi praktične poskuse. Prostori na naši tehnični niso primerni niti za kasarne, kaj šele za znanstveno delo. Spričo takih razmer se človeku nehotе vsiljuje želja, naj bi z današnjim požarom pogorel ne samo tehnični inštitut (seveda, če bi ne bilo v njem toliko znanstvenega dela, napora, požrtvovalnosti in uspehov naše mlade, toda ponosne, čeprav v sramotnih in beraških razmerah boreče se znanosti), marveč da bi očičujoč požar uničil vsa tisto dosedanje našo prosvetno politiko, ki je takih sramotnih razmer na naši univerzi kriva.

Krojaški vajenec na krivih potih

Celje, dne 8. februarja.

Zelo zgodaj je začel na kriva pota komaj 18-letni krojaški vajenec Josip, doma iz St. Vida pri Grobelnem. Vsa znamenja kažejo, da bo zelo težko prišel zopet na pravo pot. Bil je že obsojen zaradi tatvine zlatnine na 2 meseca zapora, pa mu kazni ni bilo treba odsedeti, ker ga je zapora rešila zadnja velika amnestija. Fanta pa je že v ponedeljek, dne 1. februarja, v Celju aretirala policija in ugotovila, da je fant, ki se je učil prvotno krojaške obrti v Celju, izvil od neke stranke na račun svojega mojstra 100 din. Naveličal se je Celja, gotovo so mu postala tukaj tla prevročna, in se je šel dalje učiti krojaške obrti v Kranj, kjer je pa kmalu nadaljeval z življenjem, ki ga je bil začel v Celju. V Kranju je živel šele mesec dni, pa ima že na vesti velik greh. Na enak način kakor v Celju, je hotel tudi v Kranju izvaljati od raznih strank na račun svojega mojstra denar. Res se mu je posrečilo izvesti za naše razmere naravnost velikopotezno akcijo.

V ponedeljek, dne 1. februarja, se je naenkrat pojavil v Celju, kjer ga je pa celjska policija takoj aretirala. Celjska policija je takoj povprašala v Kranj, da dobi poročilo glede fanta, kako in kaj, ker se ji je zdelo vse skupaj sumljivo. Iz Kranja so odgovorili, da je fant ukradel prejšnji dan, to je 31. januarja, svojemu mojstru 3000 din gotovine in nato neznanokam izginil. Fant je tatvino priznal, povedal pa je tudi, da nima nič več denarja, ker je že vsega zapravil. Ko je v Kranju okradel svojega mojstra, si je najel avtotaksi in se pripeljal z njim v Celje. Šoferju je plačal za vožnjo 800 din. Med potjo se je ustavil tudi v Ljubljani, ker je povedal, da je zapravil denar tudi po Ljubljani. Mladega nepridiprava so pridržali v zaporih, da bo počakal na zaslužen kazni.

Narodna galerija. To nedeljo dne 7. februarja bo v Narodni galeriji vodstvo po kabinetu tujih mojstrov. Pričetek ob 11 dopoldne. Vodi g. Anton Stupica.

Nova gasilska uprava v Mariboru

Maribor, 4. febr.

Sinoči je bil v prostorih Gasilskega doma redni občni zbor mariborske gasilske čete. Zanimanje je bilo za ta občni zbor izredno veliko in je bila temu primerna tudi udeležba. Zborovanje je zaradi obolelosti dosedanjega predsednika Pogacnika in obolelega poveljnika Ramsaka vodil tajnik Kramberger. Iz poročil, ki so jih podali posamezni odborniki, je bila razvidna izredno živahna delavnost gasilske čete v preteklem letu in to na vseh področjih. Mariborska četa je gotovo ena najbolj modernih opremljenih tovrstnih čet v naši državi. Njeno orodje in oprema sta vredna skoro 2 milijona dinarjev. Lani si je četa nabavila tudi najmodernejši avtomobil, ki celo med inozemci vzbuja veliko pozornost.

Reševalci so lansko leto prepeljali v bolnišnico 2059 bolnikov in ponesrečencev.

Zborovanje mariborskih gasilcev so s toplimi besedami pozdravili navzoči odlični prijatelji: stolni kanonik in mestnik župnik msgr. Umek, ki je prinesel zborovalcem pozdrave tudi od prevz. škofa dr. Tomažiča, zastopnik poveljnika mesta kapetan Joksimovič, predsednik Narodne odbrane in Majstrovih borcev g. Dolar, predstavnik mestne policije g. Trstenjak, zastopnik obrtnikov g. Vahar in zastopnik župe za mesto Maribor g. Kessler.

Najzanimivejša točka dnevnega reda so bile volitve, zaradi katerih se je občni zbor zavlekel pozno v noč. Končno je bila sprejeta tale lista: Predsednik dr. Wankmüller, poveljnik Benedičič, podpoveljnik g. Kuklec, tajnik g. Vilčič, blagajnik Rataj, orodjar Černy, zdravnik dr. Welcher, načelnik kulturnega odseka Vigele. Nadzorni odbor: Dr. Sekula, dr. Kreutziger, dr. Lutmann, Krüger in Hannl.

Vesti iz Beograda

Beograd, 4. febr. m. Kakor smo svoj čas že poročali so v muzeju zgodovinskega društva v Somboru pogrešno znamenito somborsko listino cesarja Leopolda I. Omenjeno listino so sedaj našli v arhivu bivše županije v samem Somboru. Po nalogu banske uprave so namreč večerj pregledali bivše županije in so tako tam našli tudi znamenito Leopoldovo listino. Zgodovinsko društvo je seveda takoj zahtevalo omenjeno listino nazaj, oblasti pa tej zahtevi še niso mogle ugoditi, ker niso dobile od banske uprave še nikakršnih navodil.

Beograd, 4. febr. m. Sinoči ob 10 je finančni odbor narodne skupščine sprejel tudi proračunski predlog za prometno ministvo. Na seji je poleg drugih govoril tudi poslanec Koce za zboljšanje železniških razmer v Sloveniji in za to, da se jim prej zgradi proga Črnomelj—Vrbovska. Izražena je bila tudi želja, da se jim prej zgradi še drugi tir na progi Zidani mosti—Zagreb.

KINO »UNION«

KER DOSPE »PETROGRAJSKI SLAVCEK« SELE JUTRI. PREDVAJAMO DANES VELIKO FILMSKO KOMEDIJO, KI JO IMAMO PRAVLJENO ZA PUSTNI TEDEN »SILVIA IN NJEN ŠOFER«.

kleti. Kuhinjski prostori restavracije se nahajajo sedaj v pritličju. Te prostore dobi Tujskoprometna zveza, restavracijska kuhinja pa se z vsemi ostalimi prostori preseli za restavracijske prostore, v katerih je sedaj tako zvana Ljudska klet, ki se bo ukinita, ker ni v nobeno čast grajskemu poslopju. Tudi restavracija se bo na novo preuredila ter potem razpisala.

Grajsko klet v Mariboru bodo preuredili

Maribor, 3. febr.

Mariborčani so se svoječasno z Grajsko kletjo upravičeno postavljali. Uživala je velik sloves, ki je segel izven mestnih mej ter je bila nekaj let središče mariborskega družabnega, še bolj pa pivskega življenja. Marsikdo je odnesel iz nje težko glavo in lahko denarnico. Pozneje smo dobili v Mariboru nove lepe lokale in slava Grajske kleti je začela bledeti. Ko pa so lani mestni očetje sklepali o preureditvah v mariborskem gradu, so bili enoglasnega mnenja, da se mora preurediti tudi Grajska klet. Gornji predeli mariborskega gradu bodo postali sedež mariborske učenosti, ker pridejo sem muzej, študijska knjižnica in arhiv, v pritličju bodo v krasnih lokalih Tujskoprometne zveze in Putnik privabljal tuje, podzemlje pa naj bi zopet povzdignilo nekdanji sloves Grajske

Ugrabljenje

Vesela muzikalna igra v režiji Geze v, Bolwary-ja v glavni vlogi Gustav Froelich in Maričutsc Claudius

Zanimiva in napeta vsebina, polna konfliktov in zdravega humorja, muzike in plesa. Elegančna in lepa žena boče doživeti malo pustolovščino, kar se ji skoro posreči, ali pride njena hči in na veseli način ji spravi na pravo pot.

Premiera tega filma jutri v kinu Sloga

Požar na Friškovicu

Ljubljana, 4. febr.

Sinoči okrog 8. ure so bili mestni gasilci nedanoma klicani na Friškovec. Tu so namreč ljudje opazili, da se kadi iz hiše na Friškovicu št. 3. a, lasti Nade Miklič. Ko so gasilci prispeli v hišo, so ugotovili, da so se od dimnika v podstrešju vneli tramovi. Tako je začelo goreti podstrešje, posebno podstrešni pod ter strop v spodaj ležeči spalnici. Gasilci so storiili, kakor vedno v takem slučaju: raztrgali so pod, prebili ponekod zid, da so prišli do tleh mest, ki so jih potem izsekali. Zato škoda ni malenkostna in se ceni na več tisoč dinarjev. Gasilci so imeli naporno delo ter so se zadržali na kraju požara nad dve uri. Le nagli intervenciji gasilcev se je zahvaliti, da se ogenj ni še bolj razširil.

St. Jernej

St. Jernej, 3. febr.

Za občinskega tajnika. Zopet je prišla na dnevni red uredba o stalnosti občinskega tajnika. Uredba je uredba in je ne bo mogoče kaj dolgo odpraviti. Ampak je v obč. odbornikih še vedno nekaj strahu, ki je ostal iz dobe prejšnje JNS obč. uprave, ko bi skoraj dobil stalnost prejšnji tajnik, ki mu je pa še o pravem času revizor banske uprave naprtil nekaj kriminala. (Sedaj grozi, da bo privlekel na dan nekaj nečedne robe še nekaterih faktorjev polpretekle dobe.) S sedanjim tajnikom smo zadovoljni, toda nima potrebne kvalifikacije, ki jo uredba zahteva. To pa končno ni tolikšna nesreča, ker uživa itak pokojnico. Treba bo torej iskati zopet novega tajnika. Zato se nekaterim uredba morda še nekoliko upira. Pa ne bodimo tako ozkosrdni. Danes je socialnega pomena zaposlitev že posameznega zmožnega pa brezposelnega človeka, ki bi si raje kruh služil, kakor pa zanj beračil.

Ti pust presneti in še kaj. Dolga zima se nam menda še obeta, ker letijo divje gosi v velikih jatah, kakor jih sicer nismo vajeni videti, v južno smer. Njih klje je vznemiril tudi našo zeleno bratovščino, ki jim pa ni prizadela ravno potnih neprilik. Pa nikar ne mislite, da je naša zelena garda kar tako. Divja, svinska svojat mora v Gorjancih z njimi kar resno računati, da ne govorimo o ubogih zajčkih in drugih zadevah.

Nedolžnega je usmrtil

Maribor, 4. febr.

Državno tožilstvo je dovolj poročilo o žalostnem dogodku, ki se je odigral v Črenšovcih v Prekmurju. 23 letni Ivan Hozjan je z osmimi ranami usmrtil 20 letnega čevljarkega pomočnika Adama Cigana. Hozjan je dejanje priznal, zagovarja pa se s sledečim zagovorom: Pred 15 dnevi je slišal, da mu grozi neki Spilak, s smrtjo in da govori okrog, da ne bo živel več šest mesecev, ker ga bo poprej ubil. Zaradi tega se je Hozjan ogibal Spileka ter nosil s seboj vedno oster nož. Usodnega večera je Hozjan pomagal luščiti bučnice pri nekem posestniku v Žižki, pa je bilo že precej pozno po noči, ko se je napolnil domov. Kakih 30 korakov od hiše je zagledal tri temne postave, ki so očividno nanj prežale. Ker je mislil, da je to Spilak s svojimi prijatelji, ki ga hodo sedaj napadli, je naglo izvlekel nož ter se sam vrgel na srednjega, misleč da je to Spilak. Zasadil mu je nož v telo ter ga podrl na tla, ko pa se je padli zoperstavljal, ga je še parkrat obklal. Ostala dva sta med tem pobegnila. Šele ko je natančneje pogledal ležečega, je videl, da se je zmotil ter je zaklal nedolžnega človeka.

Nepotreben strah v skupščini

Beograd, 4. febr. m. Pred večerajšnjo sejo narodne skupščine je nad steklim obokom počela žarnica na stropu, kar je povzročilo v skupščini kar malo strahu. Kvadratni kos steklenega oboka se je razbil ter je steklo od žarnice z velikim pokom padlo v dvorano tik ob govorniškem odru. K steni tedaj ni bilo nikogar na tem mestu, le dva etnografa sta bila v bližini, ki pa sta hitro odskočila, ker sta bila prepričana, da gre za kaj hujšega.

Letala bombardirajo led na Moravi

Beograd, 4. febr. m. Iz Požarevca poročajo, da se je ob izlivu Morave v Donavo nakopičilo zadnje čase toliko ledu, da se je Morava razlila preko bregov in poplavlja več vasi. Da bi preprečili nadaljnjo škodo, so se odločili, da bodo danes letala z bombami in dinamitom razbila led na Moravi, da se bo voda lažje iztekala v Donavo.

Devet vprašanj Ljotičevcem

Beograd, 4. febr. m. Kakor smo že poročali, je predsednik narodnega kmetijskega kluba Zivota Milanovič na seji finančnega odbora med drugim izjavil, da Ljotičev pokret Zbor finansira neka inozemska država. Na ta očitek Zivote Milanoviča je v tukajšnjem časopisu takoj reagiral generalni sekretar Ljotičevce pokreta Zbor, prof. na Vojni akademiji Velibor Jonič, ki je Milanoviča pozval preko javnosti, da v roku 10 dni pove vse, kar ve o tem in da dokaže svoje trditve. Zivota Milanovič je danes v tukajšnjem jutranjem časopisu odgovoril Veliboru Joniču in mu postavlja devet vprašanj, na katere zahteva odgovora od njega. Ta vprašanja glase:

1. Ali je politični pokret Zbor poslal svoje delegate na narodno-socialistični kongres v Nürnberg ali v kakšno drugo mesto in ali so ti ljudje, ki so se mudili tamkaj, pripadniki političnega pokreta Zbor?
  2. Ali je Ljotičeva organizacija dobila posebne pogoje za izvoz svežih sliv v kakšno tujo državo in kako se je uporabila milijonska razlika in v kakšen namen je bila dana od strani te države?
  3. Ali imajo ljudje iz političnega pokreta Zbor zveze z neko novo ustanovljeno družbo v Zagrebu, ki ima za cilj, da daje pooblastila za kompenzacije in da zagotavlja materialni zaslužek političnemu pokretu Zbor?
  4. Ali se list »Otažbinac« pošilja brezplačno vsem občanom in zadrugam v Jugoslaviji, kakor tudi tisočertim poedincom, in kdo to plača?
  5. Ali bi se mogla objaviti bilanca tega lista?
  6. Ali so bili kakšni konkretni razgovori med ljudmi iz Zbora in predstavniki stranke iz kake tuje države?
  7. Ali je Joniču znano pisanje »Hrvatskega dnevnika«. »Sverne stražec«, »Seoskog bitca« in zakaj so trditve teh listov ostale nedemantirane?
  8. Ali Jonič pozna gg. Danica, Alijsa, Goldsteina, dr. Mangla, Kaha in druge in za čigar račun ter v čigavem imenu so ti ljudje govorili v inozemstvu?
  9. Ali smatra g. Jonič, da vse to ni dovolj in da bi bilo potrebno še kaj dodatni, da bi bila javnost obveščena o tem?
- Tukajšnja politična javnost sedaj z zanimanjem pričakuje odgovora na postavljenih 9 vprašanj od g. Joniča.

Surov napad na brezposelnega

Celje, 3. februarja.

V ponedeljek, dne 1. februarja zvečer, je iskal 65 letni brezposelni delavec Seničar Ferdinand pri neki hiši v Sv. Lenartu nad Laškim prenočišče. Seničarja so napadli neznani moški ter ga je eden izmed napadalec udaril z lesenim drogom s tako močjo po glavi, da so ga morali prepeljati v celjsko bolnišnico.

Kamnik

Kamnik, 3. februarja.

Dramatični odsek »društva Kamnik« nam bo v soboto 6. t. m. ob 8 zvečer in nedeljo 7. t. m. ob 4 popoldne prikazal burko v 3. dejanjih: Kulturna priveditev v »Crni mlaki«, katero je spisal Pavel Golia.

Novi slatinski vrelci na Stajerskem

Zanimiva odkritja v Zbelovem pri Poljčanah

Maribor, 4. febr.

Naša stajerska domovina je zelo bogata na raznih slatinah in mineralnih vodah, ki prihajajo na dan iz vulkanskih tal. Večkrat so taki mineralni vrelci že leta in leta poznani v ožji okolici, dokler se ne najde podjeten človek, ki jih začne eksploatirati. Take vrelce imajo tudi v bližini Loč pri Zbelovem. V smeri proti Zbelovem, kakih 15 minut od železniške proge Poljčane-Konjice sta dva izvirka, ki prihajata na dan na vsaki strani podolgatega, z gozdom obraščene hriba. En izvirček je na močvirnatem travniku posestnika Ferdinanda Hribernika drugi pa na drugi strani hri-

ba na posestvu Jožefa Bukovška. Za te vrelce so dosedaj vedeli prav za prav samo pastirji. Voda je namreč precej slana ter jo živina slasno pije. Nedavno je posestnik Hribernik čistil ta studene, pa je naletel v globini poldrugača metra na preperel hrastov obod z lesenimi obroči. Najdba dokazuje, da so bili vrelci nekdanj bolj znani in čislani ter so jih stari ljudje primerneje izrabljali. Higijenski zavod v Ljubljani je že napravil analizo te vode ter ugotovil, da vsebuje mnogo dragoceni in zdravilnih rudnin. Slan okus vode dokazuje, da teče žila skozi sklade soli. poleg te pa ima voda zlasti mnogo joda. Morda se bo našel podjeten človek, ki bo začel vrelce izkoriščati.

pomagati tistim, ki jih je čas s svojimi prilikami brez krivde vrgel v bedo ter se zavedati pri tem, da je to naša skupna in kulturna zadeva, in sicer ena prvih, kar se jih danes obravnava v našem narodnem življenju.

Razen delne rešitve tega položaja brezposelnih, ki ga je možno doseči v okviru proračuna in večjih postavk za nastavitve čakajočih učiteljev in profesorjev ter drugih intelektualcev, ki bi jih imeli, kot pritožbo strokovna poročila, še vedno kam postaviti, zlasti če se pravočasno upokojijo dosluženi uradniki in če se dvigne naše šolstvo v normalno stanje. Naj navedem le dve, tri stvari.

Revidirati bi morali še enkrat vprašanje poročenih žensk v službah tako, da bi upoštevati, da marsikatera imed njih, poročena z državnim uradnikom, zato danes ne pusti službe, ker njen mož nima zadostne plače za vzdrževanje doma in družine. Mnogo mest bi pridobili, če bi torej primaknili toliko doklade k prejemkom začetnikov, ki se ponavadi oženijo, da bi mala družinca lahko shajala. Tako pa je prizadeta na en strani družina, na drugi omožena uradnica, ker izgubi doklade. Tu niti ni treba nobene sile ali diktata: lepo število mest boste dobili, samo če zvišate začetne prejemke mladih uradnikov pripravnikov, ki si v sedanjih razmerah nikakor ne morejo prav postaviti potrebne doma!

Potrebno je zlasti upoštevati in podpiranje samopomoči brezposelnih. Treba jim je pomagati, da si uredi čas čakanja smoteno in po pametnem načrtu, da si ta čas, dokler ne pridejo v službo, v okviru svoje organizacije pomagajo tudi gmotno s prehrano in stanovanjem. Morali bi apelirati na starše naših otrok po meščanskih in srednjih šolah, da se zglašajo dosledno pri teh organizacijah za pomoč pri študiju in vzgoji otrok. Zato bi naj se inštruktorstvo oblastno uredilo tako, da bi ga zaseglo sistematično in kot trajno institucijo naše brezposelno izobraženstvo. Zato so segli brezposelni profesorji pravilno že po takem sredstvu ter ustanavljajo začetkom drugega polletja po treh naših največjih srednjih šolah učni, ozir. ponavljalni tečaj za slabše dijake teh zavodov. Podobne tečaje je »Društvo brezposelnih profesorjev« že prirajalo med počitnicami. Uspehi so bili razveseljivi tako v moralnem, učnem kakor v socialnem oziru. V tej smeri je treba delati dalje, pa se bo današnje težko stanje brezposelnih lahko za 50% izboljšalo.

S tem v zvezi bi pa rad naglasil še eno reč, ki je s tem delovnim in socialnim načrtom v zvezi. V vrstah starejših, deloma še služečih, deloma že upokojenih tovaršev je še nekaj takih, ki organizirajo podobne tečaje in se ukvarjajo z inštruktorstvom bodisi iz navade in dolgega časa, gotovo pa brez take socialne potrebe, kot je kažejo ti miadi brezposelni. Temu bi se moral narediti energičen konec. Če nima kdo danes toliko socialnega čuta, da brez potrebe na ta način odjeda kruh mladini, mu ga je treba odvzeti po diktatu v splošnem interesu. Sicer pa svetujemo eno: brezposelni, zabeležite in priobčite imena!

Kulturni koledar

Ernest Kramer

Dne 4. febr. 1854 se je rodil v Škofji Loki komik in priropisec Ernest Kramer. Po 6 letih realke, je šel na dveletno kmetijsko akademijo v Dččinu na Češkem. Ko je to šolo dovršil, je naredil še gimnazijsko maturo in se vpisal na kmetijsko visoko šolo na Dunaju. Ko je šolo končal, je prišel v Ljubljano kot potovalni učitelj, leta 1885 pa je postal vodja slovenske kmetijske šole v Gorici. Tu je ostal samo eno leto. Leta 1886 je šel v Heidelberg nadaljevat kemijske študije: Studien über die schleimige Gärung. Leta 1891—1893 je bil docent bakteriologije na graški univerzi. Leta 1894 je odšel za potovalnega učitelja v Celovec, pozneje pa v Ljubljano. — Njegovo glavno delo je: Die Bakteriologie in ihren Beziehungen zur Landwirtschaft und den landwirtschaftlich-technischen Gewerben, v dveh knjigah (Wien 1890, 1892). Delo je prevedeno tudi v italijansko. Njegove slovenske knjige pa so: Praktičen navod o cepljenju sadnega drevja in kmetijsko berilo za nadaljevalne tečajne ljudskih šol in gospodarstvo v pouk. Posebno se je prizadeval za kultiviranje ljubljanskega barja, o katerem je napisal veliko monografijo: Das Laibacher Moor in naturwissenschaftlicher, kulturtechnischer und landwirtschaftlicher Beziehung.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, četrtek, 4. februarja: Andrej.
Jutri, 5. februarja: Agata.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Levstek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič.

Drama: »Dež in vihar«. Red A.
Opera: »Hovanščina«. Red Četrtek.
Kino Union: »Petrograjski slavček«.
Kino Sloga: »90 minut postanka«.
Kino Matica: »Maryša«.

KINO UNION
TEL. 22-21

Premijera monumentalnega filma iz dobe bliščetege sijaja carske Rusije:
Petrograjski slavček

MARJA CEBOTARI in SVETISLAV PETROVIČ.
Zanosno in čarobno petje odlične pevke in izvrstna igra priljubljene partnerice navdušuje, razigrava in osvaja publiko. Film je poln razkošja, glasbe in posmi. Napeta vsebina!

TEL. 21-24 **MATICA**

Čehoslovaški filmski umotvor:
Maryša
z odličnimi umetniki praškega narodnega gledališča: Jirino Stepičkovo, Jaroslav Vojta, Vladimir Borsky.

TEL. 27-30 **SLOGA**

Danes poslednjič napeti in veleslumni film
90 minut postanka
v režiji in glavni vlogi Harry Piela. Živiljenjskonevarna borba s pantrom in divja gonja za pobeglim morilecem navdaja občinstvo s tensko. Film je deloma posnet v naši lepi Dalmaciji.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Pripravljalni tečaj za dijake srednjih šol, ki ga prireja Društvo brezposelnih profesorjskih kandidatov, se prične 15. februarja v poslopih 1., 2. in 3. drž. realne gimnazije v Ljubljani. Učne moči — sami profesorski kandidati, cene nizke. Vpisovanje se vrši od 8. do 13. februarja od 3 do 4 popoldne v naših prostorih na vseh treh drž. real. gimnazijah. Odbor DBPK.

»Kratke beležke knjiženja« Na čekovnih polizneah. Kaj naj se razume pod označbo: kratke beležke knjiženja, ki se nanašajo na vplačilo, a se ne smatrajo za dopisovanje, pojasnjeno ministarstvo pošte, telegrafa in telefona takole: Na četu drugega dela čekovnih položnic (sporočilo) se smejo navajati kratke beležke knjiženja, kakor: številka računa, pod katero se stranka vodi po knjigah, list knjige, začetni številni račun, številni knjižni izvodov in za kateri mesec, na pr.: knjiženo 356 komadov za VII. članarino od... do... Na hrblju sporočila imetniku čekovnega računa sme biti natisnjen ali na kak drug mehaničen način odlišen obračun, na pr.: prejel, vrnil, prodal, provizija. Popolnjevanje teh podatkov po imetniku čekovnega računa, ki pošilja čekovno položnico stranki ni dopustno, ker sme take označbe navesti samo vplačnik ob vplačilu čekovne položnice. Na tiskanih obvestilih, katerim se prilagaja čekovne položnice kot tiskovine, so dopustni samo dodatki in dopolnitve, predvidene v točki IV. čl. 19. prvega dela pravilnika za notranjo pošto službo. Ni tedaj dopustno, da se na obvestila, tičeča se obračuna, ki se pošiljajo po tarifi za tiskovine, z roko ali s pisalnim strojem popolnoma številno poslanih izvodov in cene posameznega izvoda. — Hkratu se razveljavljajo vsi dosedajni razlogi in pojasnila. — Direkcija pošte in telegr. v Ljubljani. Podružnica »Sadržajnega in vrtnarskega društva« Siska-Ljubljana prireditelji v soboto 6. t. m. ob pol 20 zela poučno filmsko predavanje o sadjarstvu v dvo-rani g. Lasana, Vodnikova cesta 17. Vstop prost. Film bo tolmachi predsednik podružnice. Ob tej priliki se bo nabiralo tudi naročnike na žveplo-apsno brozgo in semena za pomladansko setev.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob osmih
Četrtek, 4. februarja: »Dež in vihar«. Red A.
Petek, 5. februarja: Zaprto.

OPERA

Začetek ob osmih
Četrtek, 4. februarja: »Hovanščina«. Red četrtek.
Petek, 5. februarja: Zaprto.
Sobota, 6. februarja: »Baletni večer«. Premierski abonma.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 4. februarja ob 20: »Visokost pleše«. Red C. Znižane cene.
Petek, 5. februarja: Zaprto
Sobota, 6. februarja ob 20: »DR«. Red A.

Neprijetne posledice kupčije s hranilno knjižico Prepreden slepar pred sodniki

Maribor, 3. febr.

Pred okrožnim sodiščem se je danes zagovarjal zaradi velikih in prepredenih sleparij 27-letni sofer Ivan Erlač iz Budine pri Ptujih. Državno pravdnstvo je vložilo proti njemu kar trije obtožnici. Poleg njega sta sedela na zatočni klopi še njegova znanca Karl Mahorič in Karel Križanc iz Ptuj. Zagovarjala sta se zaradi sokrivde v enem slučaju sleparije, ki jo je izpeljal Erlač. Glavna pregreha, katero očita Erlaču državno pravdnstvo, je premetena goljufija, s katero je oškodovalec posestnika Purga Ignaca iz Zg. Pristave. Purg je imel hranilno knjižico, katero sta skušala od njega kupiti že Mahorič in Križanc ter sta se vozila z avtomobilom k njemu. Nagovarjala sta ga, naj proda knjižico za 50%, češ da itak ni več vredna, dočim je Purg zahteval 80%. Za knjižico je potem zvedel tudi Erlač, ki je prišel k Purgu sam ter mu ponudil 100% vrednost, pa le pod pogojem, da mu denar naknadno izplača po vnovčenju knjižice. Pregovoril je res Purga, da mu je izročil knjižico, glasečo se na 19.700 din, Erlač pa je takoj nato prodal knjižico Mahoriču za 50% vrednosti ter dobil za njo 9580 din. Mahorič je

prodal nato knjižico v Mariboru za 50% nominalne vrednosti. Z denarjem, ki ga je dobil od Mahoriča, je napravil avtomobilski izlet v družbi Križanca, s katerim sta se potem vozila v Slavonijo, obiskala Sremsko Palanko, Osjek in druga mesta, od tam pa je Erlač pobegnil čez Madžarsko na Češko, kjer je porabil ves denar ter se skesan vrnil nazaj in se prijavil v Osjeku. Erlač je obtožen poleg te goljufije še tatvine. Dne 24. septembra lanskega leta je skrivaj izmaknil Aleksandru Rajhu v Budini 200 din. Tudi svojega poslodavca Toneca, pri katerem je bil nekaj časa lani za soferja, je osleparil, ker mu ni izročil vedno vse inkasirane vozne. Enkrat je poveril 1500 din, češ da mu je potnik, ki ga je vozil v Zagreb, ušel in ni nič plačal. Ko ga je Tonec odpustil, je iz maševanja vsul v bencinski rezervoar na avtomobilu sladkor ter okvaril ves bencin. Tudi je dne 12. avgusta 1935. polomil z avtomobilom železniške zapornice na Ptujski cesti v Mariboru potem pa se naglo naprej odpeljal. Povzročil je železnici znatno škodo. Erlač je bil obsojen na 1 leto in 8 mesecev strogega zapore. Križanc pa mesec dni strogega zapore pogojno na dve leti, če povrne v treh mesecih povzročeno škodo.

Še h „Krištofu“ na Ljudskem odru

Prejeli smo in pričujemo:

Izpostavljam se nevarnosti, da kdo poreče, češ da kot dramaturški svetovalec »Ljudskega odra« govorim pro domo, vendar mi dovolite, da zaradi važnosti stvari same glede na kritiko »Krištofa«, ki ste jo blagovolili priobčiti izpod peresa svojega stalnega gledališkega recenzenta, ugotovim sledeče:

1. Kritika izzvani v nasvetu, češ da bi bila »za šolo« igralcev in kot otvornitvena predstava — »veseloligra« (!) lažja. Rad bi le vedel, kako bi si upal g. —pst— takšno trditve vzdržati. Jaz si pač upam vzdržati trditve, da je laž nasvet izraz čistega duha, ki v njem odri v pokretu za pravo ljudsko igranje ne bodo več igrali. »Ljudski oder« ima, hvala Bogu, določeno poslanstvo in povsod na svetu je otvornitvena predstava programatična. »Krištof« je bil takšen. — Ne bi reagiral na to privatno mnenje g. recenzenta, ako bi v njem ne videl očitne nevarnosti za vzgojo našega gledalstva, ki so ga kvarile in ga kvarijo neizogibne plehokosti časopisjalkina in drugih sodobnih pojavoav. To vzgojo mora vršiti »Ljudski oder« in človek bi pričakoval pri tem razumevanja vseh poklicanih činiteljev.

2. Da bi si mogel Ljudski oder »na mahe« in kar pri otvornitvi pridobiti »publiko«, pač nihče ne more verjeti, kdor našo »publiko« pozna. In vendar se g. —pst— zelo moti, ako trdi, da te spubiček ni bilo. Torkova popoldanska predstava je bila skoraj razprodana. V takem načinu poročanja vidim neprevidezno škodovanje delu Ljudskega odra, ki se bori s težavami, kot jih poznajo samo ljudje, ki zraven delajo. Človek bi pričakoval pri tem delu podpore vseh poklicanih činiteljev!

3. Nepremišljena se mi zdi trditve, da ni razlike med nalogami in načinu dela pri ljudskem odru na deželi in v mestu, zlasti v Ljubljani.

4. Pripombe glede globine odra so nestvarne, ako merijo na »Ljudski oder«, ker odgovarjajo za-ju arhitekt oziroma naročnik načrtov, nihče drug. Predaleč se spušta g. —pst— v svojih pomislekih glede »nepokritih« praktikabov. Ti pač nikogar ne motijo. Moti se g. —pst—, če misli, da se z zvočnikom in igro družila dve stvari »na nemogoče način«. Zadeva je v gledališkem svetu že davno rešena. Ne samo zvočnik in ojačevalec, tudi projekcijski aparat za svetlobne slike in film spadata na moderen oder.

5. Resnici na ljubo bodi naposled povedano, da »Ljudskemu oderu« pri odvzemu dvoranega garderoba ni bila uničena, marveč se le-ta nahaja v posesti Prosvetne zveze, katere odsek je »Ljudski oder« vedno bil in je še.

Ker je vsaka recenzija igre same zadeva okusa in poznavanja stvari recenzenta samega, se vanjo kajpak nisem spuščal. Saj to ni bil moj namen in bi si tega ne mogel dovoliti. Hotel sem popraviti le nekaj stvarnih napak, ki niso tako nedolžne, kakor so videli na prvi mah.

Prof. Niko Kuret.

Iz Cerknice

Cerknica, 3. februarja.

Rdeči agentje. Kakor v drugih krajih, so se tudi pri nas na Notranjskem, posebno tam okrog Blok, pojavili neznanji agentje, ki vabijo lante, naj se prijavijo za delo v Franciji. Obetajo jim baje bajne zaslužke, ne povedo pa, kam bodo ti fantje po nekolicinamesečnem bivanju v Franciji šli. Ljudje seveda govoricam nasledajo in se res prijavljajo, saj ne vedo, za kaj gre. Opominjamo, naj bo vsak previden in naj nikar ne zaupa rdečim agentom.

Cerknica, tujsko-prometen kraj. Pred nedavnim smo čitali, da je tudi Cerknica uvrščena med tujsko-prometne kraje. Prav, saj to po svojih zanimivostih tudi zasluži. Če je pa do tega imenovanja prišlo in hoče naše revno prebivalstvo od tega kaj imeti, je naloga merodajnih činiteljev, da se nekoliko pobrigajo, da bo Cerknica temu imenu (tujsko-prometen kraj) tudi odgovarjala. Predvsem mislimo naše ceste. Tudi v zimskem času je v Cerknici dovolj tujevc, ki pa se jim zdi nekoliko čudno, da so ceste v trgu v tako slabem stanju. Zeleli bi namreč, da se pospravi sneg vsaj s trga in pa po glavnih trških ulicah. Mislimo, da bi se s takim delom ustreglo tudi nekoliko najpotrebnejšim brezposelnim, ki komaj čakajo, da bi prišli do kakšnega malenkostnega zaslužka.

Stiska na cerkniskem sodišču. Kljub temu, da smo Notranjci ljudje, ki imamo s sodiščem prav malo opraviti, je na cerkniskem sodišču velika stiska, kar se tiče prostora. Sodnijska hiša, ki stoji na Veliki ulici, je sicer dokaj velika, vendar veliko premajhna, da bi zadostovala sodnijskim potrebam. Tako na primer je neverjetno majhen prostor za zemljiško knjigo. Saj mora uradnik, ki opravlja tu službo, zaradi premajhenga prostora ohranjati listine menda celo na svojem stanovanju. Potreba preureditve je velika, možnost pa tudi!

V soboto »DR« za red A. Ta izborna satira je obenem letošnja najuspešnejša dramska uprizoritev. Napolnila je pri obih dosedanjih predstavah gledališče ter je žela odobravanje in smeha, kot ga že dolgo ne pomnijo.

Primadona zagrebške opere Ančica Mitrovičeva gostuje v kratkem. Odlična umetnica, svoj čas primadona mariborske opere, je po odhodu iz Maribora delovala v Nemčiji ter je med drugim dosegla presenetljivo velik uspeh kot Carmen na državni operi v Berlinu. V Mariboru nastopi v par-tiji Lidije v »Baronu Trenku«.

Od tu in tam

Narodna skupščina je včeraj obravnavala poročilo odbora za proučevanje osnutka novega trgovskega zakona. Pred tem pa so bile prebrane interpelacije, ki so jih vložili razni poslanci na resorue ministre. Med temi se je izkazal tudi poslanec za logaški okraj Stanko Lenarčič, ki je vložil interpelacijo na notranjega ministra zaradi govora Franceta Rovana v Planini, na trgovskega ministra zaradi odvzeta gostilničarskega dovoljenja Šviglju Ivanu v Dolenjem Logatcu ter na finančnega ministra zaradi neklih prekrškov Efmija Melnikova, carinika na Rakeku. Ivan Prekorek se je vzel v zaščito razrešene gasilske uprave in vložil interpelacijo na ministra za telesno vzgojo naroda. Delo teh slovenskih poslancev obstoji menda le v tem, da sestavljajo grmade interpelacij in z njimi pitajo skupščino. Za tem so obravnavali osnutek trgovskega zakona, za katerega pravijo opozicijski poslanci da je nesodoben in ne odgovarja gospodarski strukturi našega gospodarstva.

Finančni odbor narodne skupščine je včeraj izbral iz svoje srede poseben odbor parlamentarevc, ki bodo v ministruvstvu za pošte in telegraf pregledali vse pošte pri sklepanju pogodb z raznimi radijskimi družbami. To je predlagal poštni minister sam, nakar so bili izvoljeni sledeči poslanci: dr. Voja Janjič, dr. Zarko Tomašević in dr. Jure Kocce za JRZ, Zivota Milanovič in Luka Kostrenčič za zemljoradnike. Voja Nenadič in Franjo Zupančič za opozicijske zemljoradnike. Nikola Kabalin in inž. Tišma za jugoslovanski klub. Ivan Mohorič in inž. Horvat za JNS ter dr. Kosič in dr. Ivan Lovrenčič za delovni klub.

Prebivalstvo iz pokrajin ob velikih rekah, ki je stalno izpostavljeno poplavam, ključ na pomoč oblasti, naj pomagajo zatirati bizamsko podgano, ki se strašno razmnožuje in ogroža nasipe. Ta podgana se je priselila k nam iz zapada, živi v vodi, zlasti pa tam, kjer je globoka. Bizamska podgana je najhujša nevarnost za nasipe, ker si svoja prebivališča poišče v njih, pa jih zato prevrta in spodje. Če voda naraste, nasipi niso več tako odporni, podro se in poplava je neizogibna. S pobijanjem te škodljivke se največ bavi zoološki zavod v Zagrebu in kateremu pravijo, da se bo poverila ta naloga tudi za bodoče. Poleg tega pa se pojavlja tudi druga škodljivka: nutria, ki uničuje ribje zalege. Hrvatski listi pravijo, da se je ta podgana razprošila iz Slovenije, kjer so posebne farme, ki reče obe ti vrsti podgan zaradi dragocenega krzna.

Dijak, ki je končal prvo polletje s slabim uspehom, je naskočil svojega razrednika z nožem. Bil je to Jurij Mršič iz Kotorja, ki je obiskoval drugi letnik tehnične srednje šole v Belgradu. Ko je fant dobil v roke sprječevalo, je videl, da je zaradi slabega učenega uspeha izključen za leto dni iz šole. Ko so vsi dijaki dobili svoja izprijčevala, je stopil Mršič pred svojega razrednika in ga vprašal, zakaj ima v nekaterih predmetih negativne ocene. Ko je hotel profesor pogledati v glavni katalog, je dijak izrazil ugodno priliko in ga udaril s pestjo, da se je profesor zvrnil na tla. Nato je potegnil nož in ga z njim šestkrat zabodel. Takrat so planili drugi dijaki in zabranili napadalecu, da bi še naprej mesaril z nožem. Kljub temu pa se je Mršiču posrečilo, da je pobegnil na cesto in ga policija do sedaj še ni mogla izslediti. Isto dogodilo se je tudi v Zagrebu, kjer je dijak zaradi slabih ocen. Mile Stojanovič je zagnal proti razredniku steklenico oetne kisline, a k sreči profesorja ni zadel. Dijak je nato zginil. Neka dijakinja pa je zaradi istega vzroka padla v nezavest, da so jo morali prepeljati v sanatorij za živčno bole. —

Na programu vseslovenskega smučarskega prvenstva v Banski Bistrici je bilo včeraj tekmovanje v slalomu. Tu smo polagali veliko upanja zopel na našega Heima, ki je v smuku dosegel prvo mesto in je tako imel izgleda na zmago v alpski kombinaciji. Rezultati so sledeči: 1. Hromadka (CSR), 2.18.02; 2. Bernauer (HDW), 2.21; 3. Ciril Praček (Jugoslavija), 2.23; 4. Hubert Heim (Jugoslavija), 2.27.04. Znidar je na 7. mestu s časom 2.43.01. — V skupni klasifikaciji za alpsko prvenstvo je na prvem mestu Bernauer (HDW) na drugem Hromadka (CSR) in na tretjem Heim (Jugoslavija).

Neprijetni so bili dnevi, ki sta jih preživela delavec Bernard Varga in Ludvik Kerekeš na donavskem otoku. Delavca sta z brodom krenila preko reke ter nanj spravila konja. Sta sta sekat les na otok. Zaradi vetra pa se je vrv odtrgala in brod je odjadral. Delavca sta bila k sreči še na otoku. Osem dni sta morala počakati na otoku, ker jima je led preprečil povratek. Šele osmi dan so ju vsa onemogla in sestradana spravili iz nevarnosti in stiske.

Slavonska hrastovina ima dobro ime, vendar pa se ne na svetovnih tržiščih pojavlja mnogo hrastovine iz tujih držav pod znaniko slavonske. Zlasti so se taki primeri ponovili v Londonu. Gospodarstveniki so se zaradi tega obrnili na naše oblasti s prošnjo, naj zaščitijo naš les, da ga ne bodo niti Nemčija niti Avstrija mogli izpodrivati s svojo nelojalno konkurenco. Če se tak pojav nelojalne konkurence ne prepreči, bodo slovanski izvozniki prišli ob svoje odjemalce, kajti hrastov furnir se danes izvažja v velikih količinah.

Bivšega župana v Popineh je obsodilo sodišče v Mitrovici na 8 let težko ječe, ker je ubil svojega sovaščana. V vasi so se pripravljali na nove občinske volitve. Strankarske strasti so se razvele, obenem pa tudi sovraštvo. Dva dni pred volitvami sta se srečali dve nasprotni agitatorski skupini, katerih eno je vodil bivši župan Banovac, drugo pa kmet Jurlišč. Bila je noč, spor se je razvel, da so padli strelji. Bivši župan je ubil svojega nasprotnika.

V Bjelini pri Kistanju v Dalmaciji so našli pastirji na drobne kosce razsekano človeško truplo. Končno so le spoznali v mrtvecu občinskega lov-skega čuvaja. Mislilo, da so ga ubili in na nečloveški način razmesarili ljudje, ki so skrivaj kradli drva in les. Čuvaj jih je moral zalotiti, pa so ga ubili, da bi za seboj zabrisali vsako sled.

Objavljen je novi pravilnik za prirejanje raznih loterij, tombol in podobnega. Pravilnik odreja, da je treba za vsako tako prireditve še naprej dobiti dovoljenje od poljedelskega ministra. Dopolnjeje se da dobiti, če so dobitvi v robu in ne presejajo polovice vrednosti izdanih srečk. Izjemno se bodo dovoljevale tudi loterije in tombole z dobitki v denarju, vendar pa morajo v tem primeru dobitki znašati najmanj dve tretjini vrednosti izdanih srečk. Vrednost srečk pa ne sme presejati deset tisoč dinarjev. Prošnje za dovoljenje loterije ali tombole je treba poslati preko občne upravne oblasti na poljedelsko ministruvstvo in je treba zraven priložiti celoten načrt igranja. Treba je navesti število srečk in zraven ceno, vrednost dobitkov ter čas in kraj, kjer se bo vršilo žrebanje. Enemu prošilec se bo izdalo dovoljenje le enkrat na leto.

Kje bo šola za telesno vzgojo?

Belgrad, 4. februarja. Ze pred dvema letoma, kmalu po ustanovitvi posebnega ministruvstva za telesno vzgojo, so se pojavile tudi službene izjave, da se bo v naši državi ustanovila visoka šola za telesno vzgojo. Prve napovedi se niso uresničile, vendar pa se zdi, da ideja ni padla za vedno v vodo. Pred dnevi pa so novinarji vprašali ministra za telesno vzgojo dr. Rogiča, kako je sedaj s to šolo in koliko so že dozoreli načrti za otvornitev. Minister je dejal, da še ni določeno, kjer bodo odprli. Za šolo se potegujejo Belgrajčani, Zagrebčani in Ljubljancani. V Belgradu je Sokol ponudil potrebne prostore, v istem času pa so tudi Zagrebčani našli zgradbo, v kateri bi se nastanila nova šola. Zagrebčani naglašajo, da se mora šola osnovati v Zagrebu, ki ima največjo športno tradicijo pri nas, zraven pa se največje število športnih strokovnjakov. Se bolj tehtna pa je zahteva Ljubljane, ker pravijo Slovenci, da so oni nosilci športne sile pri nas (telovadba, plavanje, lahka atletika, zimski šport) ter imajo za začetek največ odgovarjajočih naprav. V Ljubljani je največji športni stadion v vsej državi, največji in najboljši plavalni bazen ter najbolj razvit zimski šport s potrebnimi napravami. Poleg tega pa so Slovenci predlagali, da zaenkrat sploh ni treba ustanovljati posebne šole za telesno vzgojo, pač pa se naj na ljubljanski univerzi ustanovi posebna fakulteta za telesno vzgojo, katere absolventi bi imeli pravico počevati na srednjih šolah.

Dalje je minister izjavil, da ima že izdelan poseben zakon o telesni vzgoji naroda, ki ga je poslal vsem ministrom na vpogled in oceno. Povrh tega pa bo na posvetovanje sklical tudi predstavnike vseh športnih zvez. Kakor se zdi, zaenkrat z visoko šolo za telesno vzgojo še ni nič.

Drobne športne

Za svetovno prvenstvo v hokey-u, ki bo sredi tega meseca v Londonu, se je do sedaj prijavilo že 15 držav s 240 igralci. Prirediteljem pa je na razpologo vsota 10.000 funtov t. j. 2 in pol milijona dinarjev.

Tekme bodo na drsalisčih Harringay in Wembley.

Smrtino se je ponesrečil francoski waterpolo igralec Cuvellier, ki je zastopal svojo državo na olimpijadah leta 1928 in 1936. Ponesrečil se je z avtom blizu Roubaix-a.

O. Helland je vredna naslednica svetovno znane Henie Sonje za prvenstvo Norveške v umetnem drsanju. Hellandova si je namreč že dni osvojila prvenstvo kljub temu, da je stara šele — 12 let.

Finska ko poslala na FIS-ino tekmovanje v Chamonix močno in številno ekipo, da tako dokaže sposobnost za tvorstve prireditve, ki bodo zopet 1938 leta.

Prvi dan predprodaje vstopnic za wimbledonski tenis turnir je bil kolosalen. Prodali so namreč vstopnic za 10.000 funtov. Turnir bo koncem junija in v začetku julija.

Popusti za udeležence Smučarskega zleta v Sarajevu. Za udeležence Smučarskega zleta v Sarajevu, ki potujejo v dresu in s smučkami, je odobren 75 odstotni popust, za ostale obiskovalce v grupah pa 50 odstotni. — Vsak udeleženec mora imeti »Zletno legitimacijo«, ki jo je mogoče dobiti poleg prijavnice in ostalih informacij v biljetarnicah »Putnik«.

Važno za trafikante

Udruženje tobačnih trafikantov je sprejelo od davčne uprave za mesto Ljubljana dopis sledeče vsebine.

Zveza trafikantov v Ljubljani.

Po razpisu ministruvstva za finance št. 83.786/III od 20. jan. 1937 (Fin. zbornik št. 4 stran 41) bodo trafikanti prodajali davčne karte za hišno služabništvo le do vstevši 4. febr. 1937, potem pa samo davčne uprave.

Do 4. t. m. neprodane davčne karte se morajo prodajalci odvzeti. Prosimo vas, da obvestite o tem vse svoje člane ter jih istočasno obvestite, da se bodo do vstevši 4. februarja neprodane davčne karte zamenjale pri blagajni davčne uprave na Vodnikovem trgu št. 5/I proti gotovini dne 5. februarja 1937.

Kakor je razvidno iz dopisa, je jutri, to je 5. februarja, zadnji dan za zamenjati te davčne karte.

Dopis smo mi sprejeli v sredo 3. t. m. popoldne in v tako kratkem času ni bilo mogoče vseh svojih članov obvestiti. — Iz pisarne udruženja tobačnih trafikantov.

Cene žitu

Ljubljana. Pšenica ban. 79 kg 2% 162—164, bač. 78 kg 2% 164—166, bos. 77 kg 4% 164—166, prekmurska 77 kg 2% 179—181, rž gorbač. 72 kg 2% 131—132, ajda Ljubljana 125—130, oves slav. 107—112, koruza umetno sušena promptna 89—91, za februar-marec 90—92, času primerno suha 79 do 80, za februar 80—81, činkvantin pekomoerno suh 113—114, moka niča bač. in ban 265—270, št. 2 bač. 245—250, št. 5 bač. 225—230, otrobi pšenični deb. 103—105, drobni 83—86.

Novi Sad. Vse neizprem. Tendenca neizprem. Promet srednji.

Pes, ki zna peti tri arije

Kdor je že slišal psa, kako milo zavija svojo pasjo pesem, kadar kje v bližini igra n. pr. godba, ali takrat, kadar zvonijo iz bližnjega cerkvenega stolpa, ta gotovo ne bo pripisoval te pasje lastnosti dejstvu, da je mrcina res muzikalična. V zadnjem času pa, ko se podira pred človekovim umom vse, tudi to, o čemer bi kdo mislil, da bo za večne čase ostalo tajno človeškemu razumu, pa je postalo tudi to malo drugače. Včasih gre tudi za takšne stvari, za katere bi bilo norda popolnoma vseeno, če bi jih tudi nikdar ne »iztuhlali«, saj vse vendar ne more biti tako strašno važno. Ena takšnih stvari je tudi vprašanje kako je s pasjo glasbo, ali bolje rečeno, s pasjim petjem. Pred nedavnim je namreč tam nekje v Južni Afriki nek delavec odkril velike sposobnosti, ki jih ima njegov pes za petje.

Po svojem delu je imel ta delavec navado, da se je v miru malo pozabaval v svoji sobi s harmoniko, na katero je bil znal precej dobro igrati. Naenkrat pa je opazil, kako ga njegov pes z nekakšnim zevanjem ves čas spremlja, kakor da bi pel. In v resnici — tako pišejo — je delavec iz tega pasjega zevanja mogel razbrati čisto različno pravo melodijo, ki jo je sam igral na harmoniko. Le tu pa tam je psu malo »ušlo«, da ni zadel pravega glasu. Takrat je prišel omenjeni delavec tudi na to misel, da bi bilo morda dobro

in koristno, če bi svojega psa začel učiti petja. Seveda je vedel, da pes ne bo nikdar pel s takšnim glasom, kakor poje n. pr. človek, pišč ali kdo drugi, ki ima več smisla za te vrste umetnosti, pač pa je upal, da bo dosegel z vajo vsaj to, da mu bo pes lepo ob spremljanju harmonike podajal melodijo.

Neki južno afriški list tudi poroča, da se je temu delavcu njegova namera izredno posrečila. Pes se je namreč naučil že cele tri arije in sicer tako, da jih lahko najboljši dovršeno »poje«. Toda, bolje rečeno, to bi bilo neke vrste »muzikalična zevanja«.

Kakor vsako novost, tako je bila predmet velike pozornosti tudi ta. Vse kaže, da si bo sicer ne preveč bogati delavec na ta način prav kmalu prislужil boljše denarje, ki mu jih bo prinesel njegov pes. V Južni Afriki je tudi že nastopil s psom na odru in je žel baje velike uspehe. Nekemu bogatejšemu trgovcu se je ta koncert tako dopadel, da je obljubil delavcu, da ga popelje na turnejo po svetu, če hoče. Delavec — pravijo — je takoj soglašal s tem predlogom. In danes potujejo vsi trije, trgovec, delavec in njegov pes proti Londonu, kjer bodo baje tudi nastopili. Če bodo bogve, kako bo šlo Angležem to pasje »zevanje« do srea.

Zemlja okoli južnega tečaja ni iz samih otokov

Zemlja okoli južnega tečaja je še vedno tisti kos celine, ki je še najmanj znan, saj je ta svet pomakljen najdalje od obljubljenih pokrajin in je zato treba velikega pogauna in izborna opremljene ekspedicije, če naj sploh bo komu dostopna ta neznana južna obala. Na drugi strani pa človeku tudi ni nič kaj dosti znanega o vremenskih razmerah, ki vladajo okoli južnega tečaja in je tako rekoč vse, kar človek ve o tej zemlji le sama gola domneva. Več ekspedicij se je že odpravilo, ne samo v zadnjem času, pač pa tudi že prej, in te ekspedicije so bile tiste, ki so prinesle vsaj malo prave luči v ta kos zemlje.

V zadnjih časih se mudi tam angleška južnopolarna ekspedicija, ki ima svoje stalno bivališče v pristanišču Marguerite na nekem manjšem otoku. Dva člana te ekspedicije Rymill in Bingham sta napravila v notranjščino te južnopolarne zemlje na saueh daljšo pot, za katero nista rabila nič manj kot celih deset mesecev. Pot sama je bila dolga okoli 800 kilometrov. Pred kratkim sta se vrnila obogatena z velikimi odkritji te nove zemlje v njuno stalno bivališče Marguerite. Raziskala sta vso južno grahamsko zemljo ob obali bolj seveda, kakih 250 kilometrov daleč v notranjost. Eno od odkritij teh dveh mož je tudi to, da

ta Grahamska zemlja ni nikak otok, kakor so do sedaj to mislili, pač pa da je to del skupne celine. Ta del zemlje okoli južnega tečaja pokriva do 3000 m visoke gore, med katerimi se vlečejo na velike razdalje tesne in globoke doline kot ostre zareze, ki pa so skoraj do vrha pokrite z ledom. Te doline so tudi zapeljave Charolta in Wilkina ob času prejšnjih ekspedicij, da sta na svoji karti označila ta mesta z jarki, ki pa jih v resnici ni.

Z ozirom na te ugotovitve je sedaj slika o tem, kako si predstavljamo južno polarno zemljo, popolnoma drugačna. Obenem je namreč odpadel tudi vsak sum, da bi bila ta zemlja razdeljena v same otoke, kakor so prej o njej domnevali. Kdor z letala gleda te pokrajine, se mu sicer zdi, da ne vidi pod seboj ničesar drugega kot podolgovate otoke, med katerimi se vleče zaledenelo morje. — Toda to je samo slika precej z viška. Močnejši dokaz o tem, kakšen je tod svet, je prav gotovo tisti, ki ga prinese geolog, ki je sam hodil po njej. Pri tem se je tudi pokazalo, da je letalo le bolj pripomoček za raziskovanje, nikakor pa ne more samo pripeljati do kakih zanesljivih ugotovitev. — Raziskovalec mora sam stopiti na tla, ki jih odkriva.

Sebe prodaja za 80 jurjev

Vsepovsod lahko naletite na ljudi, ki kaj radi pripovedujejo o tem, kako so se naveličali življenja. Seveda taki ljudje tudi hitro začno utemeljevati to svoje naveličanje s tem, da so v življenju že dosti morali pretrpeti, in da jim je bilo odmerjeno samo zlo, da niso nikdar imeli prave sreče — sploh, da nima več smisla, da bi se naprej živeli itd. Največkrat pa seveda ne povedo pravega vzroka, zakaj jih je tako hitro zapustilo veselje po življenju, ki si ga sami ne smejo je-

Alpski svet pozimi.

Tako govori Leon Blum, predsednik levčarske francoske vlade.

mati. Saj na drugi strani poznamo toliko in toliko drugih ljudi, o katerih tudi dobro vemo, da jim ni bilo življenje vedno posuto z rožicami, da so v njem mnogo pretrpeli, pa sedaj ne obupujejo, pač pa so celo ponosni na svojo preteklost. Zakaj nekaterim ni več do življenja, je gotovo vsem precej dobro znano.

Takrat pa, ko se kdo le naveliča človeku dostojno živeti, takrat mu pride ponavadi na misel prav kaj posebnega. Eden hoče biti bolj originalen kot drugi v Londonu je n. pr. nek tak nezadovoljnejč napravil res nekaj čisto posebnega. Poslušajte: Samega sebe je ponudil na prodaj za nekako 80.000 din. V svoji ponudbi se je izjavil takole:

»Pristanem na to, da bom vse svoje nadaljnje življenje ali šofer ali mehanik, ali pa sluga, ne da bi zato zahteval kakšno plačo. Vse, kar zahtevam so stroški za vzdrževanje. Učenjaki me tudi lahko porabijo za to, da delajo z menoj poizkuse in me raziskujejo, če hočejo!«

Znano pa ni, kaj je mislil ta človek pod besedo »vzdrževanje«. Mogoče bi se pa za to porabil še več, kakor če bi on prejel kakšno boljšo plačo. Tudi ne vedo povedati ničesar o tem, koga je mislil pod besedo »učenjaki«. Če je mislil na psihiatre, potem bo že prav!

„Za vsako ceno ne dajemo krvi!“

O teh ali onih stvkih je vedno dosti napisanega po dnevnem časopisju, tujem in domačem. Vsak stan si skuša zboljšati svoj položaj in si zagotoviti svoj življenjski obstoj pred izkoriščevalci. In prav je tako, da dobi vsako delo plačilo in priznanje. Med temi stvkujočimi pa so se sedaj na Madžarskem pojavili tudi tisti, ki so prav za prav tudi upravičeni, da se potegnejo za svoje pravice, to so ljudje, ki drugim dajejo svojo lastno kri po bolnišnicah. Zadnje čase jim baje ne marajo prav preveč dobro plačati krvi, najbrž zaradi tega, ker je čedalje več ponudnikov. Zato so ti dajalci sklenili, da bodo začeli s stavko, ki da bo trajala toliko časa, dokler se cena njihovi krvi ne bo dvignila na dvakratno sedanjo. In sedaj v resnici tudi stavkajo. Pravijo, da jim prav preveč dolgo ne bo treba čakati na boljši zaslужek, ker jim bodo šle potrebe na tamkajšnji bolnišnici kaj hitro na roko. Če ne bi sami na to računali, najbrž tudi stavkali ne bi.

Sodnik: Obtoženec, vse priče govore, da ste bil vi v pretepu najhujši. Ali je res?
Obtoženec: Gospod sodnik, jaz sem le hotel napraviti red in mir.

Sosed I.: Ali Ela kaj žaluje za svojim prvim možem?
Sosed II.: Nič, pač pa žaluje za njim njen sedanji mož.

Zlodej se dolgočasi

Zdajci je bilo zunaj iz veže slišati velik hrup. Rist je napeš ušesa in prisluhnil šumu glasov, ki so se mešali.

Naenkrat je ves hrup pretrgal presunljiv deški glas:

»Miracolo! Miracolo! Čudež! Posebna izdaja! Posebna izdaja!«

»Trenutek, prosim,« je dejal Rist in odhitel ven v hotelsko vežo. Pol minute pozneje se je vrnil s posebno izdajo »Mattina«, ki je še ves dišal po tiskarskem črnilu.

»Kaj pa se je zgodilo,« je vprašal Brede ravnodušno.

»Kri svetega Januaria je spet enkrat zavrela!« je odgovoril Rist.

»Kaj, vraga,« je vzkliknil Bergerona, »v tem veselem mestu tudi kri mrtvakov vre?«

»Da, vsako leto v maju zavre kri mestnega varuha svetega Januaria, ki jo hranijo v stolnici v dragoceni zlati posodi. Toda letos je čudež še prav posebno velik, saj je svetnikova kri zavrela ravno v tisti sekundi, ko so Carusovo krsto bili položili na domačo zemljo. Danes imajo dolgi prsti otrok svetega Zefirja prav gotovo bogato žetev.«

»Tu v Napoliju pa res nič ni nemogoče,« je dejal Brede in strmel začudeno na posebno izdajo z nenavadno visokimi črkami, »toda, glej, naenkrat je postalo vse tiho.«

Hrup v veži, ki je šel skozi ušesa, je res

čisto onemel. Vsi gostje so izleteli ven, da vidijo vsaj nekaj od druge velike senzacije tega dneva. Celo natakariji so se naenkrat pogreznili v zemljo.

Tedaj se je naenkrat prikazala veličastna postava don Bebeja. Ko je zagledal Bredeja, se je sunkovito ustavil.

»Per Bacco!« je vzkliknil in hitro odšel proti mizi, kjer so prijatelji sedeli. »Kako to, da sedi gospod tu?«

Presenečen je gledal Bredeja.

»No, zakaj pa ne?«, se je čudil Brede.

»Torej se niste odpeljali?«

»Ne, saj vidite vendar.«

»Torej niste bili to vi, ki ste v avtu sedeli?«

»V kakšnem avtu?«

Brede je vedno manj razumel.

Don Bebe se je zmešan grabil za glavo.

»Sveta Mati božja,« je mrmral, »tj je morala biti mistifikacija.«

Rist je opazoval don Bebeja skozi monokel in rekel ostro:

»Povejte že enkrat!«

Ogromni vratar je obžaljujoč razširil roke in odgovoril z glasom, ki je bilo v njem čutili iskren obup:

»Pred petimi minutami se je pred hotelom ustavil avto in nekdo je prišel noter, da poišče gospodično Ido. Rekli so ji, da jo gospod Brede čaka v avtomobilu.«

Vsi trije so hoteli vstati. Brede je postal bled. V njegovih očeh je bilo nekaj grozečega, ko je ostro vprašal:

»In potem?«

Don Bebe je vil roke:

»Potem, potem smo poiskali gospodično Ido; pred tremi minutami se je v avtu odpeljala.«

Zvok njegovega glasu je bil tak, da je razodeval resničen obup, ko so ga tako hudo potegnili.

Brede pa je dejal kratko in zapovedujoče:

»Dobro, don Bebe! Poslali bomo po vas, če bomo kaj rabili.«

Don Bebe se je ves zmeden priklonil in odšel.

»Tu je mogoča spet le ena sama razlaga,« je mrmral Brede, »prekanili so nas.«

»To je tretji napad naših prijateljev,« je dejal Rist, »to je plen, ki so ga hoteli imeti. Zdaj je vse jasno: najprej so hoteli mene spraviti s poti, kar se jim ni posrečilo — s tem še ni rečeno, da zato že vedo — no, in zdaj so odpeljali gospodično Ido.«

Zdaj mislijo, da imajo odprto pot do vas, gospod Brede, odprto pot v tem smislu, da lahko neomejeno mnogo denarja izsilijo iz vas.«

»Ne,« je rekel Brede z grozečim glasom in s pestjo udaril ob mizo.

»Kaj hočete napraviti zdaj?« je vprašal Rist in Bredeja radovedno pogledal.

»Stvar hočem sam vzeti v roke!«

Bredejev obraz je imel zdaj izraz osredotočene odločnosti. V njegovih očeh je bil tisti sijaj, ki so se ga tako bali na delniških

Obvestila

Na XVII. prosvetnem večeru, ki bo v petek dne 5. februarja v verandni dvorani hotela Uniona bo g. univ. prof. dr. A. Snaj predaval o Palestini v luči najnovejših izkopnin. Palestina v arheološkem pogledu je med najzanimivejšimi deželami na svetu. Po vojni so staroslovci odkrili celo vrsto krajev, ki se omenjajo v sv. pismu in o katerih se do najnovejšega časa ni vedelo kje so bili. G. predavatelj je za časa svojega letošnjega bivanja v Palestini vse te kraje obiskal in napravil veliko zanimivih fotografiranih posnetkov. O svojih vtisih bo pripovedoval jutri na prosvetnem večeru. Predavanje bo ponazoril z velikim številom lepih novih skopičnih slik. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7. Sedeži 3 Din, stojšča 2 Din, za dijake 1 Din.

Vaša Prihoda pride v Ljubljano in koncertira v veliki filharmonični dvorani jutri v petek dne 5. t. m. ob 20 uri. Ta vest bi morala in mora zbuditi vsakega prijatelja našega koncertnega življenja, saj bo to eden najpomembnejših letošnjih koncertov. Veliki umetnik, sin bratskega češkega naroda, splošno in oboževan po celotnem glasbenem svetu koncertira v naši najboljši dvorani. Iz bogatega zaklada svetovne violinske literature bo zaigral dela Dvoraka, Bacha, Mozarta, Čajkovskega, Paganinija, Rih. Straussa in Bazzinija. Spremlja ga njegov stalni spremljevalec Oto Graef. Prosimo vse, da si kupijo sedeže že v predprodaji, ker vlada za koncert veliko zanimanje.

Najučinkovitejšo sredstvo zoper mačka, nahod, ošpice in sploh zoper vse srčne in duševne bolezni je »Bohemiški večer«, ki ga pripravljajo za pustni torek pri Miklošič razbrazdani izravec, pevec in plesavec Narodnega gledališča. Po dolgem, trudnem razglabljanju je predredateljstvo tudi sklenilo, da se bo za to nora svečanost opremilo vse sodelujoče igralstvo z dolgimi nosovi, ker smatrajo, da ta izrastek še najprilneje predstavlja vlogo igralca v našem sicer bolj kratkonosnem kulturnem življenju. Simpatizerjem dolgonosnega stanu bodo dolgi nosovi proti mali odškodnini v obliki državnega drobiža na razpolago. Razen nepreglednih vrat zendivčev, hrenovč s krubom ali brez kruha, najrazličnejših blagodiščajev več ali manj opojnih pijač opozarjamo še na posebno specialiteto večera — golaž v škričicljaju. Za posebno gourmande na bodo na razpolago tudi fotografije ljubljencev in sicer posamezne ter v svežnjih po sto in tisoč komadov. Potreba bo naravnost aktualna in pereča. Vstopnice za dve leti naprej rezervira podnevi in ponoči operna blagajna.

Dopisni esperantski tečaj vam nudi možnost, da se v 2 mesecih naučite mednarodnega pomožnega jezika. Zahtevajte prospekte pri: Esperantsko društvo »Zelena zvezda«, hotel Metropol, Ljubljana.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 4. februarja: 12. Plošče — 12.45 Vreme, poročila — 13. Cas, spored, obvestila — 13.15 Radijski orkester — 14. Vreme, borza — 18. Pester spored (Radijski orkester) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19. Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac ura: Strossmayer (dr. Kričovič iz Belgrada) — 19.50 Zabavno kramljanje (g. Narte Velikonja) — 20. Za veselo, za debele stvari te ponore, stara šara, nov izum in konfeti — bum, bum, bum! Pisan večer pri katerem sodelujejo: Bojan Adamič s svojim orkestrom, Jožek in Ježek, člani rad. igr. družine, vmes nekaj plošč — 22. Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Zvoki v oddih (Radijski orkester)

Drugi programi

Cetrtek, 4. februarja: Belgrad-Zagreb: 20. Koncertni večer — Budimpešta, 21.20 Orkestralni koncert — Trst-Milan: 17.5 Vokalni koncert — 22. Komorna glasba — Rim-Bari: 21. Opera »Francesca Rimini« — Praga, 19.25 Poljske narodne — 20. Ljudski koncert 20.45 Puškinova drama »Evgenij Ognjenin« — Varšava: 21. Poljski skladatelji — Frankfurt: 20.05 Bizetova opera »Carmen« — Ostale nemške postaje: 20.10 Pustni programi — Beromünster: 19.40 Švicarske narodne —

V Rimu uvajajo tramvaje brez tirov. To so nekaki električni avtobusi, ki so bolj gibljivi, kakor pa tramvaji.

Sven Elvestad: 64

čisto onemel. Vsi gostje so izleteli ven, da vidijo vsaj nekaj od druge velike senzacije tega dneva. Celo natakariji so se naenkrat pogreznili v zemljo.

»In potem?«
Don Bebe je vil roke:
»Potem, potem smo poiskali gospodično Ido; pred tremi minutami se je v avtu odpeljala.«
Zvok njegovega glasu je bil tak, da je razodeval resničen obup, ko so ga tako hudo potegnili.
Brede pa je dejal kratko in zapovedujoče:
»Dobro, don Bebe! Poslali bomo po vas, če bomo kaj rabili.«
Don Bebe se je ves zmeden priklonil in odšel.
»Tu je mogoča spet le ena sama razlaga,« je mrmral Brede, »prekanili so nas.«
»To je tretji napad naših prijateljev,« je dejal Rist, »to je plen, ki so ga hoteli imeti. Zdaj je vse jasno: najprej so hoteli mene spraviti s poti, kar se jim ni posrečilo — s tem še ni rečeno, da zato že vedo — no, in zdaj so odpeljali gospodično Ido.«
Zdaj mislijo, da imajo odprto pot do vas, gospod Brede, odprto pot v tem smislu, da lahko neomejeno mnogo denarja izsilijo iz vas.«
»Ne,« je rekel Brede z grozečim glasom in s pestjo udaril ob mizo.
»Kaj hočete napraviti zdaj?« je vprašal Rist in Bredeja radovedno pogledal.
»Stvar hočem sam vzeti v roke!«
Bredejev obraz je imel zdaj izraz osredotočene odločnosti. V njegovih očeh je bil tisti sijaj, ki so se ga tako bali na delniških

občnih zborih. Norveškemu medvedu je začelo presedati, da ga neprestano vodijo za nos. Spet je bil na tem, da razširi svojo medvedjo divjost.
»Ali imate kak načrt,« je vprašal Rist z navidezno ravnodušnostjo. Toda oko pod monoklom mu je žarelo mrzlo in vprašujoče. Pristavil je:
»Vi mislite, da poznate učinkovito sredstvo. Povejte ga vendar.«
Brede se je dvignil.
»Ali hočeta biti gospoda tako prijazna, pa bi me spremljala ven do avtomobila?« je vprašal in vzela svoj klobuk. Rist in Bergerona sta se takoj dvignila in šla za njim. Rist je poklical don Bebeja.
»Avto. Ampak pri prič!« je dejal.
Mogočni vratar hotela »Des Ambassadeur« se je priklonil in tekel osebno na ulico ter poiskal avto.
Avto je v hipu stal pred vhodom. Ko je Brede stopal vanj, je govoril šoferju:
»Peljite me h komendantorju Dioniziju Caposanti!«
Rist niti malo ni trenil, le suho je dejal:
»To pa je čisto novo ime v kombinaciji.«
»Da, čisto novo,« je odgovoril Brede s prekanjenim nasmehom.
»Na svidenje, prijatelja!«
Nato je zaloputnil z vratci avtomobil pa je z veliko hitrostjo zsvignil proti Riviera di Chiaia.